

חייל מצרי עומד על משמרתו, ליד גדר השומרת על עמדת תותחים בגבול הרצועה, העשירה בעמדות של תותחיישדה, תותחים אנטי אוויריים ותותחייחוף להגנה מפני פלישה מן הים. קופסאות ופחים ריקים מחוברים לגדר, כדי להקיס רעש במקרה נסיון ישראלי לעברה.

השיטה הישנה. נער ערבי מריץ את חמורו על החיטה שנקצרה בשדה משפחתו. כוחיהאדם עדיין זול בהרבה מאשר מיכון.

החיים על מוצב קדמי. שלושה חיילים, שגויסו מבין פליטי הרצועה, משוחחים בשלווה ליד מכונת ירייה, על אחד המוצבים הקדמיים בגבול. עמדתם מחוברת ברשת של תעלות'קשר ליתר העמדות על המוצב. הנקודות המטושטשות הנראות באופק מימין, הן קיבוץ ישראלי.

התושבים המקוריים סובלים ממחסור. הי פליטים מחולקים בשמונה מחנות עיקריים, בהנהלת סוכנות הסעד ש להא"ם. אלה שורות אינסופיות של בלוקונים, מכוסים גגות פח. הא"ם מספק עזרה רפואית, נפט שמיכות, קמח, חלב, סוכר, אורז ושמינים. עבודה — אין.

55 אלף גברים, מגיל 15 ומעלה, יושבים בבטלה מוחלטת. כל עוד לא תימצא הדרך לרפא את רוחם, תהיה בטלה זו הגורם המסוכן ביותר לשלום האיזור.

הגבול המפריד בין ישראל לרצועה הוא תעלה ברוחב חצי מטר, שהתמלאה ונסתמה מזמן. עתה מנסים משקיפי האו"ם להציב לאורך הגבול חביות צבועות בפסים לבנים, שיסמנו בכירור את קו התיחום.

על גבעות החול ראיתי צעירים לבושי חאקי, רצים וזוחלים, לומדים להשתמש בנשקם ומבצעים תרגילי התקפה. מעל ראשיהם התנוסס דגל פלסטין, אלה הם אנשי הבריגדה החדשה, שהתנדבו לשרת ביחידה המורכבת כולה מפליטים. הייתי הצלם הזר הראשון שהורשה לצלמם.

אין אלה אותם האנשים שהובסו בקרבות 1948. אמנם הם פלסטיניים ולא שירתו ב" צבא עד כה, אולם רמתם, משמעתם וציודם גבוהים לעין ערוך על אלה של הפלסטיניים של אז.

הקצינים, הציוני, תכנית האימונים — כל אלה מושאלים מן הצבא המצרי. בעוד זמן מה עלול כוח זה להתח גורם חשוב במתיחות השוררת על הגבול. אנשיו מאורגנים ביחידות, בהתאם לאזורי מוצאם ב" פלסטין. "במקרה של מלחמה", לדברי אחד הקצינים, "יכירו היטב את השטח והי תושבים, יוכלו לפעול בנוחיות עמוק בתוך שטח האויב."

הדייגים חוזרים. לאחר עמל של לילה שלם, חוזרים הדייגים עם שחר ומושכים את סירתם הכבדה אל החוף, מאחר ואין מקום בנמל עזה לצי הדייג הגדול. דייג הסרדיניים הוא אחד הענפים העיקריים בכלכלת הרצועה; הדגים נמכרים בו במקום, עלידי הדייגים עצמם.